

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ В СФЕРІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

ЧЕРНАДЧУК Тамара Олександрівна, к.ю.н, доцент, доцент кафедри адміністративного та інформаційного права Сумського національного аграрного університету (м.Суми)

Прийняттям 16 вересня 2014 року Закону України «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» [1] Україна остаточно підтвердила свої європейські прагнення і європейський вибір, взяла на себе зобов'язання розбудовувати розвинуту й сталу демократію та ринкову економіку. З метою ефективного виконання цієї Угоди перед державою постала необхідність впроваджувати політичні, соціально-економічні, правові та інституційні реформи. Подальше покращення економічних відносин, торгівлі, інвестицій та добросовісної конкуренції в значній мірі залежить від належного управління у сфері оподаткування. Тому питання щодо податкової політики в Україні завжди були і залишаються актуальними. Важливим в цьому контексті вбачається застосування принципів належного управління у сфері оподаткування, на які звертається увага в Угоді «Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» [2], зокрема принципи прозорості, обміну інформацією та добросовісної податкової конкуренції, яких дотримуються держави-члени на рівні ЄС. У зв'язку з політичною та економічною нестабільністю в нашій державі виникає потреба у реформуванні та підвищенні ефективності функціонування вітчизняної системи оподаткування, а також адаптації існуючого механізму податкового контролю до особливостей сучасних умов функціонування суб'єктів господарювання. Незважаючи на те, що протягом періоду від моменту підписання Угоди про асоціацію з ЄС Україна провела низку змін у податковому законодавстві держави, серед яких впроваджено систему електронного адміністрування ПДВ, сучасна податкова система України є складною та суперечливою. Характерним для неї є складна, неоднорідна та нестабільна нормативно-правова база оподаткування, а також неузгодженість та суперечливість окремих законодавчих норм; значна нерівномірність розподілу податкового тягаря через наявність великої кількості податкових пільг та існування різноманітних схем ухиляння від сплати податків; непрозорість податкового регулювання; витрати на адміністрування окремих податків є значними порівняно з доходами бюджету, що формуються за рахунок їх справляння і

т.д. Так, податок на додану вартість (далі – ПДВ) є основною складовою податкових систем багатьох країн. Його універсальність спричинена широкою базою оподаткування, нейтральністю щодо платників та об'єктів оподаткування, надійністю та стабільністю надходжень. З 1 січня 2015 року запроваджено систему електронного адміністрування ПДВ, відповідно якій всі платники податку на додану вартість на сьогодні мають власні електронні рахунки в банку, що підпорядковується Національному банку України. Усі податкові накладні складаються виключно в електронному вигляді та реєструються в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) незалежно від розміру ПДВ. Сутність питання електронного адміністрування полягає в тому, що постачальник не зможе зареєструвати податкову накладну, якщо у нього бракує грошей на електронному ПДВ-рахунку, а його контрагент – покупець не зможе скористатися податковим кредитом. При цьому, з однієї сторони, електронне адміністрування є зручним та скорочує затрати часу, система мінімізує участь працівників податкової, чим забезпечує об'єктивність та неупередженість у процесі бюджетного відшкодування. З іншої сторони, реформа адміністрування ПДВ не призвела до полегшення умов ведення бізнесу та економічного зростання, так як виникла ціла низка проблем у платників ПДВ, податку на прибуток, тощо. Особливо проблеми виникають у тих платників (мається на увазі юридичні особи), які використовують своє право на перехід з загальної системи оподаткування на спрощену. А саме, виникають складнощі з 100% переведенням у статус «переплати» авансових внесків по податку на прибуток підприємств юридичною особою, яка перейшла на спрощену систему у середині звітного року, так як авансові внески перераховані але ще не проведені, оскільки, строк декларування для юридичної особи по податку на прибуток не настав (звітний рік не закінчився), а спрощена система оподаткування не передбачає сплату податку на прибуток, встановлюючи зобов'язання по сплаті податку з доходу та щоквартальне декларування доходів. Обмежується можливість вчасно скористатися коштами переплати з авансових внесків по податку на прибуток для сплати податкових зобов'язань по інших податках за умови зміни системи оподаткування у середині звітного року. Слід констатувати, що на сьогодні відсутнє належне нормативне регламентування адміністрування податків, котре не ускладнювало б та не завуальовувало механізми їх нарахування, а навпаки, на виконання Угоди з ЄС робило таке адміністрування прозорим, зрозумілим та доступним.

Список використаних джерел:

1. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1678-18>

2. Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода від 27.06.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011_101